

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вишого навчального за-
кладу Укоопспіаки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.03

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
**«Державне і муніципальне уп-
равління у сфері туризму»**

з підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань	24 Сфера обслуговування <i>(код і назва)</i>
Спеціальність	242 Туризм <i>(код і назва)</i>
Спеціалізація(за наявності)	- <i>(код і назва)</i>
Освітня програма	Туризм <i>(назва)</i>

Полтава 2019 рік

Укладач програми:

Логвин М.М., к. геогр. н., доцент, доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Рецензенти програми:

Павлов В. В., начальник відділу туризму та культурної спадщини Управління культури виконавчого комітету Полтавської міської ради;

Миронов Ю.Б., к. е. н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Львівського торгово-економічного університету, доцент

Програму навчальної дисципліни схвалено і обговорена на засіданні кафедри туристичного та готельного бізнесу
Протокол засідання кафедри від
27 серпня 2019 р., № 1

Завідувач кафедри
туристичного та готельного бізнесу
д. е. н., професор.

_____ Г.П. Скляр
(підпис)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Туризм»,
к. е. н.

_____ Ю.В. Карпенко
(підпис)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради,
д. е. н., професор.

_____ Н.С. Педченко
(підпис)

КОРОТКА АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Державне і муніципальне управління у сфері туризму» розглядає теоретико-методологічні та прикладні питання управління державним та регіональним розвитком сфери туризму, яка розглядається як складна регіональна система, подальший генезис якої базуватиметься на концепції регіонального розвитку. Пропонуються до вивчення сутність та зміст понять: регіон, регіоналізм, державна регіональна політика, регулювання, методологія регіонального управління, місцевого самоврядування, інноваційні форми просторової організації туризму.

Аналіз економічних показників розвитку сфери туризму в областях, містах і селах свідчить про недостатню дієвість та активність господарчої діяльності в сфері туризму. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування недостатньо впливають на раціональне використання існуючого туристсько-рекреаційного потенціалу регіонів.

Ефективне державне і муніципальне управління може здійснюватися лише за наявності досконалих механізмів державного регулювання. Тому необхідне вивчення системи заходів щодо підвищення ефективності державного регулювання і управління сфери туризму на державному, регіональному та муніципальному рівнях.

Учебная дисциплина «Государственное и муниципальное управление в сфере туризма» рассматривает теоретико-методологические и прикладные вопросы управления государственным и региональным развитием сферы туризма, которая рассматривается как сложная региональная система, дальнейший генезис которой будет базироваться на концепции регионального развития. Предлагаются к изучению сущность и содержание понятий: регион, регионализм, государственная региональная политика, регулирование, методология регионального управления, местного самоуправления, инновационные формы странственной организации туризма.

Анализ экономических показателей развития сферы туризма в областях, городах и селах свидетельствует о недостаточной эффективности и активности хозяйственной деятельности в сфере туризма. Местные органы исполнительной власти и органы местного самоуправления недостаточно влияют на рациональное использование существующего туристско-рекреационного потенциала регионов.

Эффективное государственное и муниципальное управление может осуществляться только при наличии совершенных механизмов государственного регулирования. Поэтому необходимо изучение системы мер по повышению эффективности государственного регулирования и управления сферы туризма на региональном и муниципальном уровнях.

The course "State and Municipal Administration in Tourism" considers with theoretical, methodological and applied issues of managing and regional development of tourism, which is considered as a complex regional system, the subsequent genesis of that will be based on the concept of regional development. The essence and content of concepts are offered for studying: region, regionalism, government regional policy, regulation, methodology of regional management, local self-government and innovative forms of spatial organization of tourism.

The analysis of economic indicators of tourism development in regions, cities and villages shows insufficient efficiency and activity of economic in the sphere of tourism. Local executive authorities and local self-government are not sufficiently influencing the rational use of the existing tourism and recreational potential of the regions.

Experience has shown that effective state and municipal government can only be implemented if there are perfect mechanisms of state regulation. Therefore, it is necessary to study the system of measures to improve the efficiency of state regulation and management of the tourism sector at the state, regional and municipal levels.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Державне і муніципальне управління у сфері туризму» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Туризм» освітня програма Туризм, затвердженої наказом по університету від 22 березня 2019 р., № 60.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є механізми підвищення ефективності державного і муніципального регулювання сфери туризму.

Метою дисципліни є теоретичні, методичні і практичні напрацювання щодо підвищення ефективності механізмів державного і муніципального регулювання сфери туризму.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

загальні: здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (K02); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (K03); здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (K04); прагнення до збереження навколишнього середовища (K05); навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (K08); здатність працювати в команді та автономно (K14)

спеціальні, фахові, предметні: знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (K15); Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління (K18); Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів (K19); Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем (K22); здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства (K29).

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми. В результаті освоєння дисципліни студент повинен:

знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних ста-

ндартів з обслуговування туристів (ПР01); знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ПР02); пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору (ПР04); аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території (ПР05); розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна) (ПР10); управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері (ПР17); адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях (ПР18); аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань (ПР19).

Навчальна дисципліна є вибірковою.

Форма підсумкового контролю знань – ПМК (залік).

ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕРЖАВНОГО ТА МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ

Тема 1. Регіон як об'єкт управління

Поняття про регіон і структурні зв'язки в регіоні. Адміністративно-територіальний поділ. Адміністративно-територіальна реформа в Україні. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Методика формування спроможних територіальних громад. Економічне та проблемне економічне районування. Туристичне районування.

Тема 2. Теоретичні основи державного і муніципального управління розвитком сфери туризму

Основні уявлення про управління регіональним розвитком. Регіональна політика як основа управління регіональним розвитком. Державне регулювання і управління регіональним розвитком. Об'єкт, мотивація, функції, стадії управління розвитком економіки регіону.

Завдання управління сферою туризму. Принципи і пріоритети в управлінні регіональним розвитком сфери туризму. Чинники управління розвитком сфери туризму. Соціально-економічні орієнтири та інтереси розвитку сфери туризму.

Тема 3. Міжнародний досвід організації управління регіональним розвитком туризму

Міжнародний досвід публічного управління сферою туризму. Досвід управління регіональним розвитком туристичної галузі в окремих країнах світу.

Роль міжнародних організацій в регулюванні й управлінні туристичною діяльністю. Види, цілі і завдання міжнародних туристичних організацій. Міжнародні туристичні заходи. Інструменти регулювання міжнародної туристичної діяльності. Міжнародні акти, які регулюють туристичну діяльність.

Тема 4. Загальна характеристика державного та муніципального управління у сфері туризму та механізм його реалізації

Держава і туризм. Поняття та сутність державного та муніципального управління у сфері туризму. Державне і муніципальне управління як науковий напрямок та навчальна дисципліна. Органи державного та муніципального управління, їх функції. Державні органи регулювання туризму в Україні. Нормативно-правова база туристичної діяльності. Державна регіональна політика та управління регіональним розвитком. Основні цілі, напрямки й методи туристичної політики в Україні. Організаційна структура управління регіональним розвитком туризму.

Тема 5. Особливості здійснення державних функцій (повноважень) у сфері туризму

Зміст механізму державного управління сферою туризму. Основні напрями державного управління туристичною галуззю. Принципи і цілі державного регулювання туристичної діяльності в Україні. Державне регулювання туристичного бізнесу в Україні. Державне регулювання і управління в області просування внутрішнього та в'їзного туризму. Державне регулювання і управління в області якості туристських послуг. Державне регулювання і управління в області проведення інвестиційної діяльності у сфері туризму.

Модуль 2. СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО ТА МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ

Тема 6. Регулювання та управління розвитком інфраструктури сфери туризму.

Регулювання розвитку готельного господарства. Регулювання розвитку транспорту. Регулювання розвитку закладів харчування. Регулювання розвитку соціально-духовної інфраструктури. Соціальна інфраструктура як чинник поліпшення умов життєдіяльності населення.

Тема 7. Місцеве самоврядування в системі управління регіональним розвитком туризму

Сутність, теоретичні джерела та історичні особливості становлення

і розвитку місцевого самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування в різних країнах та в Україні. Повноваження органів регіонального управління та місцевого самоврядування.

Основні функції і завдання управління на рівні міських поселень. Організація взаємодії місцевих органів влади з підприємствами, в тому числі, туристичних.

Тема 8. Управління розвитком суб'єктів туристичного бізнесу в регіоні.

Аналіз передумов функціонування системи управління розвитком туризму в обласному регіоні. Мета, принципи, інструменти й важелі управління регіональним розвитком туризму. Форми, методи та механізм регулювання і управління розвитком суб'єктів туристичного бізнесу в регіоні. Туристські дестинації як суб'єкт управління регіонального розвитку. Особливості інтеграційних процесів в управлінні організаціями індустрії туризму в регіоні. Діяльність агенцій регіонального розвитку. Кластерні моделі в управлінні регіональним розвитком туризму. Державна підтримка малого підприємництва в регіоні.

Тема 9. Регіональний маркетинг як інструмент управління регіональним розвитком

Сутність регіонального маркетингу. Маркетинговий підхід до формування туристичного продукту регіону. Інформаційно-аналітичне забезпечення регіонального маркетингу. Особливості формування та реалізації маркетингової стратегії регіону. Маркетингові стратегії регіонів і міст: типології за формою, змістом та способом реалізації. Управління якістю туристичного продукту.

Тема 10. Розробка та економічне обґрунтування регіональних програм розвитку туризму.

Регіональні стратегії розвитку: сутність, роль у загальній системі планування розвитку регіонів, особливості розробки. Основні підходи до розробки регіональних програм розвитку туризму. Концептуальні засади планування розвитку туризму. Особливості стратегічного планування розвитку туризму та його місце в системі управління регіональним розвитком. Програмування розвитку туризму в Полтавському регіоні.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Адамовська В. С. Механізм державного регулювання економіки та вибір напрямку економічної політики в сучасних умовах господарювання / В. С. Адамовська // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2017. – № 4. – С. 15-21.
2. Адміністративна реформа в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи : монографія / за заг. ред. Н.Р. Нижник, Н.Т. Гончарук. – Дніпропетровськ : Моноліт, 2009. – С. 146-177.
3. Антонюк Н. Державна політика України у сфері туризму: досвід і проблеми реалізації / Н. Антонюк, Ю. Занько // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2008. – Вип.24. – С.7-12.
4. Ахмедова О. О. Можливості використання світового досвіду державного регулювання у сфері туризму в Україні / О. О. Ахмедова // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія “Державне управління”. – 2016. – № 1. – С. 32-37.
5. Баймуратов М. А. Муниципальная власть: актуальные проблемы становления и развития в Украине: монография / М. А. Баймуратов, В. А. Григорьев. – О.: Юридическая литература, 2003. – 248 с.
6. Бартошук О.В. Моделі розвитку індустрії туризму (зарубіжний досвід) / О. В. Бартошук // Держава і регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2011. – №2. – С. 62-68.
7. Білотіл О. М. Механізми державного управління в туристичній індустрії на прикладі Причорноморського регіону України: дис... канд. держ. упр.: 25.00.02 / О. М. Білотіл. – Харків, 2016. – 236 с.
8. Біль М. Механізм державного управління туристичною галуззю (регіональний аспект): наук. розробка / М. Біль, Г. Третяк, О. Крайник. – К.: НАДУ, 2009. – 40 с.
9. Близнюк А.М. Механізми державного регулювання сфери туризму: сутність і шляхи удосконалення / А.М. Близнюк, Л.І. Давиденко, Н.Й. Коніщева // Вісник ДІТБ. Серія: Економіка, організація і управління підприємствами (в туристичній сфері). – 2007. – №11. – С.76-84.
10. Близнюк А.М. Розмежування повноважень центрального та місцевих органів виконавчої влади у сфері туризму / А.М. Близнюк, Н.Й. Коніщева, Л.І. Давиденко // Вісник ДІТБ. – 2006. – №10. – С.87-93.
11. Галасюк С.С. Необхідність удосконалення державного регулювання сфери туризму України / С. С. Галасюк // Туристична освіта в Україні: проблеми і перспективи: Зб. наук. праць. – Київ: Тонар, 2007.

– С.67-73.

12. Герасименко В. Г. Управління національним туризмом в контексті міжнародного досвіду / В.Г. Герасименко, С.С. Галасюк // Вісник ДІТБ. – 2008. Вип.12. – С.160-167.

13. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія / За заг. ред. В. Г. Герасименко. – Одеса : ОНЕУ, 2016. – 262 с.

14. Горбань Г.П. Управління регіональним розвитком туристичної галузі: світовий досвід / Г.П. Горбань // Економіка і управління. – 2011. – №4. – С.110-113.

15. Гостева Н.П. Адміністративний механізм державного регулювання туристичної галузі України / Н.П. Гостева // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2012. – №12. – С. 26-31.

16. Гостюк В. І. Правові засади та механізм державного регулювання туристичної галузі України / В. І. Гостюк // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 4. – С. 168-173.

17. Державне управління: Словник-довідник / За заг. ред. В.М. Князева, В.Д. Бакуменка. – К.: Вид-во української академії державного управління, 2002. – 228 с.

18. Дутчак С. В. Управління регіональним розвитком туризму / С.В. Дутчак. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 128 с.

19. Камінська Н. В. Європейська система місцевого і регіонального самоврядування та Україна : монографія; Київ. ун-т туризму, економіки і права / Камінська Н. В. – К., 2012. – 405 с.

20. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності [текст] : навч. посіб. / Є. В. Козловський. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 272 с.

21. Комплексна програма розвитку малого та середнього підприємництва у Полтавській області на 2017-2020 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.adm-pl.gov.ua/sites/default/files/pr_rmsp_2017.pdf.

22. Кочеткова А.А. Особливості державного управління туристичної галузі на прикладі США / А. А. Кочеткова // Сталій розвиток України: проблеми і перспективи: Збірник матеріалів за результатами IV науково-практичної конференції студентів та молодих вчених. – Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016. – С.133-135.

23. Мацкевич Н.М. Структура управління в галузі туризму / Н.М.Мацкевич, Н.М. Ковальчук, Т.Г. Овчаренко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2009. – №9. – С.92-94.

24. Омельчак К. О. Державне регулювання туристичної галузі на

національному, регіональному та місцевому рівнях / К. О. Омельчак // Держава та регіони. – 2010. – № 1. – С. 80–85.

25.Петроє О. М. Основні напрями вдосконалення державного управління соціогуманітарним розвитком на регіональному рівні / О.М. Петроє // Вісник НАДУ. – 2014. – №2. – С. 69-74.

26.Про туризм: Закон України від 18.11.2003 р. № 1282–IV. URL:<http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 24.08.2019).

27.Семенов В.Ф. Управління регіональним розвитком туризму: Навчальний посібник / В.Ф. Семенов, В.Г. Герасименко, Г.П. Горбань, Л.М. Богасьорова. – Одеса: Одеський державний економічний університет, 2011. – 225 с.

28.Шаров Ю.П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті : концептуальні аспекти : монографія / Ю.П. Шаров. – К. : Вид-во УАДУ, 2001. – 302 с.

29.Шпак Л. О. Напрями та механізми регулювання туристично-рекреаційної сфери на регіональному рівні / Л. О. Шпак // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 21. – С. 28-30.

30.Шупік Б. Б. Поняття й ефективні методи державного регулювання міжнародного туризму в Україні / Б. Б. Шупік // Держава та регіони. – 2010. – № 1. – С. 130–135.

31.Щепанський Е. В. Механізм державного антикризового управління в туристично-рекреаційній сфері України / Е. В. Щепанський // Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького ун-ту управління та права. – 2015. – № 1. – С. 284-292.

Додаткові

32.Алексеева Н. Ф. Регіональні аспекти стратегії розвитку туристичної індустрії / Н. Ф. Алексеева, Л. М. Сакун // Економіка. Управління. Інновації. – 2012. – №2 (8). – С. 45-51.

33.Бікулов Д. Т. Підвищення органами місцевого самоврядування інвестиційної привабливості туристичної інфраструктури південних регіонів України / Д. Т. Бікулов // Держава та регіони. Серія : Державне управління. – 2014. – № 4. – С. 79-82.

34.Єсипчук Н. Взаємодія місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування як умова ефективного функціонування механізму державного управління / Н. Єсипчук // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2004. – №4. – С. 326-331.

35.Про внесення змін до обласної Програми розвитку туризму і ку-

портів на 2016-2020 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.adm-pl.gov.ua/docs/pro-vnesennya-zmin-do-oblasnoyi-programi-rozvitku-turizmu-i-kurortiv-na-2016-2020-roki>.

36. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України // Голос України від 12 черв. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170. Зі змінами, внесеними згідно із Законом України № 997-V (997- 16) від 27 квіт. 2007 р. – № 33. – Ст. 440.

37. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку туризму та курортів на період до 2022 року : Наказ від 1 серпня 2013 р. № 638-р // Кабінет Міністрів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-2013-%D1%80>.

38. Саух І.В. Основні проблеми, принципи, стратегії формування та розвитку регіональних туристичних комплексів / І.В. Саух // Економіка. Управління. Інновації. – 2013. – №1 (9). – С. 23-29.

39. Стеченко Д.М. Наукові аспекти удосконалення організаційно-економічного механізму регулювання сфери надання рекреаційно-туристичних послуг / Д.М. Стеченко // Регіональна економіка. – 2013. – № 4 (70). – С. 157-166.

Електронні ресурси

44. Гутник О.В. Особливості реалізації державної політики Польщі у сфері туризму / О.В. Гутник // Публічне адміністрування: теорія та практика. – 2010. – Випуск 1(3). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: : http://tourlib.net/statti_ukr/gutnyk.htm.

45. Козловський Є. В. Іноземний досвід регулювання міжнародного туризму та його використання в Україні / Є. В. Козловський // Державне управління: теорія та практика. 2005. №1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/kozlovsky.htm.

46. Міністерство розвитку громад та територій України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>.

47. Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України : Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 22 червня 2009 р. № 330 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

48. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України від 8 верес. 2005 р. № 2850-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2850-15_20.

49.Мариниг К. Перспективы налогообложения туризма на муниципальном уровне (на примере города Тимминса) / К. Мариниг [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://citystrategy.leontief.ru./world/marinig.htm>.

50.Про туризм: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1995. №31. Ст.241 (в редакції від 04.08.2011). [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nre>.

51.Цілі сталого розвитку 2016-2030 [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.

52.Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1.06.2000 р. № 1775-III [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

53.Про місцеві державні адміністрації. Закон України від 9.04.1999 р. N 586-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=586-14>.

54.Про внесення змін до перспективного плану формування територій громад Полтавської області: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2019 року № 1324-р [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-perspekml1324tivnogo-planu-formuvannya-teritorij-gromad-poltavskoyi-oblasti>.

55.Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p (дата звернення: 17.08.2019).